របាំបុកល័ក្ត

ពិធីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជាព្រឹត្តិការណ៍ប្រចាំជីវិតដ៏សំខាន់មួយសម្រាប់មនុស្សគ្រប់រូប។ នាបុរាណកាល ពិធីអាពាហ៍ពិពាហ៍ខ្មែរ ធ្លាប់បានប្រារព្ធធ្វើឡើងនៅក្នុងរយៈពេល៧ថ្ងៃ ៧យប់។ ក្រោយមក គេធ្វើតែ៣ថ្ងៃ ៣យប់ ហើយនៅនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ គ្រួសារខ្លះធ្វើតែ១ថ្ងៃតែប៉ុណ្ណោះ។ មួយថ្ងៃ បីថ្ងៃ ឬប្រាំពីរថ្ងៃ គេតែងតែរៀបចំឱ្យមានពិធីផ្សេងៗ ដូចជាពិធីចូលរោង ពិធីហែកូនកំលោះ ពិធីកាត់សក់ ពិធីធ្វើធ្មេញ ពិធីចងដៃ ពិធីផ្ទឹម ពិធីបង្វិលពពិល ពិធីរាំដាវ ពិធីសារកន្សែល និងពិធីគោងស្នែជាដើម។

ពិធីអាពាហ៍ពិពាហ៍ទាំងមូល កំដរដោយវង់តន្ត្រីអាពាហ៍ពិពាហ៍ឬហៅថាវង់ភ្លេងការ ទាំងនៅពេលធ្វើពិធី ឬគ្រាន់តែកំដររោងឱ្យមានភាពអធឹកអធម កុំឱ្យស្ងាត់។ នៅតាមជនបទស្រែចម្ការ គេចាក់ភ្លេងការទាំងនេះតាមគ្រឿងបំពងសំឡេងដែលគេចងនៅលើដើមឈើឱ្យឮសូរបានឆ្ងាយ ដើម្បីប្រកាសផ្សព្វផ្សាយឱ្យអ្នកជិតខាង អ្នកស្រុកអ្នកភូមិផងរបងជាមួយ ដឹងឮអំពីចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍នៃគូស្វាមីភរិយាថ្មី។

ប្រពៃណីបុរាណខ្មែរ មានការនិយមធ្មេញខ្មៅរលើប ដូចដែលយើងឃើញជាពិសេសស្ត្រីចាស់ៗគាត់ពីសាម្លស្លា ដែលធ្វើឱ្យធ្មេញរបស់គាត់មានពណ៌ខ្មៅ។ នៅក្នុងតំបន់ខ្លះនៃប្រទេសកម្ពុជា គេនៅមានធ្វើពិធីនិងរាំរបាំបុកល័ក្តនៅក្នុងពិធិអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដែលក្នុងនោះបុរសអុំទូកទៅរកល័ក្ត ដើម្បីយកមកធ្វើធ្មេញឱ្យនារីដែលខ្លួនស្រឡាញ់។

របាំបុកល័ក្ត ចែកចេញជាបីវគ្គ៖ វគ្គទី១ បុរសអុំទូកទៅរកល័ក្ត, វគ្គទី២ ការបុកល័ក្តនិងវគ្គទី៣ ការសប្បាយរីករាយនឹងកិច្ចការដែលគេបានធ្វើនិងបញ្ចប់។ របាំប្រពៃណីខ្មែរខ្លះកំដរដោយតន្ត្រីមហោរី ចំណែកឯរបាំបុកល័ក្ត កំដរដោយតន្ត្រីអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនឹងពាក្យពេចន៍រៀបរាប់អំពីធម្មជាតិនិងជីវិតរស់នៅរបស់ខ្មែរសេចក្តីស្រឡាញ់របស់បុរសចំពោះនារី ដែលខ្លួនអុំទូកទៅរកល័ក្តដើម្បីបំពេញចិត្ត និងដើម្បីថែរក្សាប្រពៃណីទំនៀមទម្លាប់បុកល័ក្តនិងធ្វើធ្មេញទៀតផង។

អត្ថបទដោយ៖ បណ្ឌិត សំ សំអាង

អុំទូក

១. បងអុំទូកទៅ	សំដៅត្រើយនាយ	(ស្ទួន)
គាស់ទឹកៗឡើងខ្វាយ[១]	សប្បាយពេកក្រៃ	(ស្ទួន)ៗ
២. ឥឡូវបានល័ក្ត	យកផ្ញើស្រីថ្លៃ	(ស្ទួន)
បុកធ្ញើៗធ្មេញស្រី[២]	ស្រីស្រស់ព្រលឹង	(ស្ទួន)ៗ

បុកល័ក្ត

១. លេងភ្លេងបុកល័ក្ត	ទទាក់មេឡា	(ស្ទួន)
ធ្វើធ្មេញៗកូនចៅ	បំពេញល័ក្តស្រី	(ស្ទួន)។
២. ម៉ុមអើយស្រីម៉ុម	ម៉ុមអើយស្រីម៉ុម	(ស្ទួន)
ថ្ពាល់ដូចៗត្រប់ទុំ	ដៃម៉ុមលាយល័ក្ត	(ស្ទួន)។
៣. បាតដៃខ្នងដៃ	សុទ្ធតែត្រដាក់[៣]	(ស្ទួន)
ដៃនាងៗលាយល័ក្ត	ដាក់លំទ្រូងបង	(ស្ទួន)។

ឯកសារពិគ្រោះ

Musique Khmère. (1969). Phnom Penh: Imprimerie Sangkum Réastr Niyum.

Sam, Chan Moly, Nguon, Sam Ath, and Sam, Sam-Ang. (1998). *Khmer Folk Dance* (2nd ed.). Washington, DC: Cambodian Network Council.

Sam, Sam-Ang. (2002). *Musical Instruments of Cambodia*. Osaka, Japan: National Museum of Ethnology.

[១] អ្នកច្រៀងខ្លះច្រៀងថា «គាស់ទឹកៗបែកខ្វាយ» (Sam, Nguon, and Sam 1998: 123)

[២] អ្នកច្រៀងខ្លះច្រៀងថា «យកធ្ញើៗធ្មេញជ័យ» (Sam, Nguon, and Sam 1998: 123)

[៣] អ្នកច្រៀងខ្លះច្រៀងថា «ត្រជំត្រដាក់» (Sam, Nguon, and Sam 1998: 123)

អត្ថបទដោយ៖ បណ្ឌិត សំ សំអាង

អត្ថបទដោយៈ បណ្ឌិត សំ សំអាង